

EVROPSKÝ INSPEKTOR OCHRANY ÚDAJŮ

Shrnutí stanoviska evropského inspektora ochrany údajů k návrhu rozhodnutí Rady o uzavření Obchodní dohody proti padělatelství mezi Evropskou unií a jejími členskými státy, Austrálií, Kanadou, Japonskem, Korejskou republikou, Spojenými státy mexickými, Marockým královstvím, Novým Zélandem, Singapurskou republikou, Švýcarskou konfederací a Spojenými státy americkými

(Zkrácené znění. Úplné znění tohoto stanoviska je k dispozici v angličtině, francouzštině a němčině na internetové stránce evropského inspektora ochrany údajů na adrese <http://www.edps.europa.eu>)

(2012/C 215/08)

I. Úvod

I.1 Legislativní proces týkající se dohody ACTA

1. Dne 24. června 2011 předložila Komise návrh rozhodnutí Rady o uzavření Obchodní dohody proti padělatelství („dohoda ACTA“ nebo „dohoda“) mezi Evropskou unií a jejími členskými státy, Austrálií, Kanadou, Japonskem, Korejskou republikou, Spojenými státy mexickými, Marockým královstvím, Novým Zélandem, Singapurskou republikou, Švýcarskou konfederací a Spojenými státy americkými ⁽¹⁾.

2. Cílem dohody je řešit prosazování práv k duševnímu vlastnictví vytvořením společného přístupu k prosazování a k usnadňování spolupráce na mezinárodní úrovni. Kapitola II obsahuje opatření v několika právních oblastech, konkrétně v oblasti občanskoprávního prosazování (oddíl 2), opatření na hranicích (oddíl 3), trestněprávního prosazování (oddíl 4) a prosazování práv k duševnímu vlastnictví v digitálním prostředí (oddíl 5). Kapitola III obsahuje opatření ke zlepšení postupů prosazování a kapitola IV se zabývá mezinárodní spoluprací.

3. Dohoda ACTA byla jednomyslně přijata Radou v prosinci 2011 ⁽²⁾ a byla Evropskou komisí a 22 členskými státy ⁽³⁾ podepsána dne 26. ledna 2012. Podle článku 40 dohody vstoupí dohoda ACTA v platnost po ratifikaci šesti signatářskými státy. Avšak k tomu, aby mohla dohoda vstoupit v platnost jako právní předpis EU, musí být ratifikována Evropskou unií, což znamená schválení Evropským parlamentem v rámci postupu souhlasu pro mezinárodní obchodní dohody ⁽⁴⁾ a ratifikaci členskými státy v rámci jejich ústavních postupů. Je naplánováno, že hlasování Evropského parlamentu o dohodě ACTA se uskuteční v průběhu roku 2012 na plenárním zasedání.

I.2 Současný stav dohody ACTA v EU

4. V uplynulých měsících byly v souvislosti s dohodou ACTA vyjádřeny rostoucí obavy ⁽⁵⁾. To vedlo Evropskou komisí k tomu, že dne 22. února 2012 oznámila svůj záměr postoupit dohodu Soudnímu dvoru

⁽¹⁾ Návrh rozhodnutí Rady o uzavření Obchodní dohody proti padělatelství mezi Evropskou unií a jejími členskými státy, Austrálií, Kanadou, Japonskem, Korejskou republikou, Spojenými státy mexickými, Marockým královstvím, Novým Zélandem, Singapurskou republikou, Švýcarskou konfederací a Spojenými státy americkými, KOM(2011) 380 v konečném znění.

⁽²⁾ Text dohody je v nejnovějším znění Rady ze dne 23. srpna 2011 k dispozici na adrese: <http://register.consilium.europa.eu/pdf/cs/11/st12/st12196.cs11.pdf>

⁽³⁾ Doposud ji nepodepsalo Estonsko, Kypr, Německo, Nizozemsko a Slovensko.

⁽⁴⁾ Podle čl. 218 odst. 6 Smlouvy o fungování Evropské unie.

⁽⁵⁾ Viz mimo jiné: <http://euobserver.com/9/115043>; <http://euobserver.com/871/115128>; https://www.bfdi.bund.de/bfdi_forum/showthread.php?3062-ACTA-und-der-Datenschutz, <http://www.bbc.co.uk/news/technology-17012832>

Evropské unie k posouzení⁽⁶⁾. Tento postup předpokládá čl. 218 odst. 11 Smlouvy o fungování Evropské unie⁽⁷⁾.

5. Dne 4. dubna 2012 Komise rozhodla, že položí Soudnímu dvoru tuto otázku: „Je Obchodní dohoda proti padělatelství (ACTA) slučitelná s evropskými smlouvami, zvláště pak s Listinou základních práv Evropské unie?“⁽⁸⁾. Pokud by byl výsledek zamítavý, čl. 218 odst. 11 Smlouvy o fungování Evropské unie jasně uvádí, že „zamýšlená dohoda nemůže vstoupit v platnost, pokud nedojde ke změně dohody nebo ke změně Smluv“.

6. Postoupení dohody Komisí Soudnímu dvoru by však automaticky nepozastavilo postup souhlasu, který v současné době probíhá v Evropském parlamentu. Po diskusi v rámci Výboru pro mezinárodní obchod Evropského parlamentu bylo rozhodnuto pokračovat v hlasování o dohodě v souladu s plánovaným harmonogramem⁽⁹⁾.

1.3 Důvody pro druhé stanovisko evropského inspektora ochrany údajů k dohodě ACTA

7. V únoru roku 2010 vydal evropský inspektor ochrany údajů z vlastního podnětu své stanovisko s cílem upozornit Komisi na aspekty soukromí a ochrany údajů, které by měly být zváženy při jednání o dohodě ACTA⁽¹⁰⁾. Jednání sice byla vedena důvěrně, existovaly však náznaky, že dohoda ACTA bude obsahovat donucovací opatření týkající se internetu, která budou mít dopad na práva ochranu údajů, zejména pak na mechanismus trojího varování⁽¹¹⁾.

8. Evropský inspektor ochrany údajů v dané době zaměřil svou analýzu na zákonnost a přiměřenost tohoto druhu opatření a dospěl k závěru, že pokud by v dohodě ACTA bylo zavedeno opatření, jehož součástí by byl masivní dohled nad uživateli internetu, bylo by to v rozporu se základními právy EU, a zejména s právy na ochranu soukromí a údajů, která jsou chráněna podle článku 8 Evropské úmluvy o lidských právech a článků 7 a 8 Listiny základních práv EU⁽¹²⁾. Evropský inspektor ochrany údajů dále zdůraznil ochranná opatření potřebná pro mezinárodní výměny osobních údajů v souvislosti s prosazováním práv k duševnímu vlastnictví.

9. Nyní po zveřejnění znění navrhované dohody ACTA⁽¹³⁾ považuje evropský inspektor ochrany údajů za vhodné vydat druhé stanovisko k dohodě ACTA s cílem posoudit z hlediska ochrany údajů některá ustanovení obsažená v této dohodě a tím poskytnout konkrétní odborný posudek, k němuž by mohlo být přihlédnuto při procesu ratifikace. Evropský inspektor ochrany údajů proto z vlastního podnětu přijal toto stanovisko na základě čl. 41 odst. 2 nařízení (ES) č. 45/2001 s cílem poskytnout pokyny v oblasti otázek ochrany soukromí a údajů vyplývajících z dohody ACTA.

(Zkrácené znění. Úplné znění tohoto stanoviska je k dispozici v angličtině, francouzštině a němčině na internetové stránce evropského inspektora ochrany údajů na adrese <http://www.edps.europa.eu>)

⁽⁶⁾ Prohlášení komisaře Karla De Guchta věnované dohodě ACTA (Obchodní dohodě proti padělatelství), <http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=MEMO/12/128>

⁽⁷⁾ Čl. 218 odst. 11 Smlouvy o fungování Evropské unie stanoví, že „členský stát, Evropský parlament, Rada nebo Komise si mohou vyžádat posudek Soudního dvora o slučitelnosti zamýšlené dohody se Smlouvami. Je-li posudek Soudního dvora odmítavý, nemůže zamýšlená dohoda vstoupit v platnost, pokud nedojde ke změně dohody nebo ke změně Smluv.“ Čl. 107 odst. 2 jednacího řádu Soudního dvora stanoví, že „posudek se může týkat jak slučitelnosti zamýšlené dohody s ustanoveními Smluv, tak i pravomoci Unie nebo některého z jejích orgánů takovou dohodou uzavřít“.

⁽⁸⁾ <http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/12/354&format=HTML&aged=0&language=EN&guiLanguage=en>

⁽⁹⁾ Viz <http://www.neurope.eu/article/parliament-halts-sending-acta-court-justice>

⁽¹⁰⁾ Stanovisko evropského inspektora ochrany údajů k probíhajícím jednáním Evropské unie o obchodní dohodě proti padělatelství (ACTA), Úř. věst. C 147, 5.6.2010, s. 1.

⁽¹¹⁾ Systémy „politik pro odpojení od internetu po třetím varování“ nebo „odstupňované reakce“ umožňují nositelům autorských práv nebo pověřeným třetím stranám sledovat uživatele internetu a identifikovat osoby, které údajně porušují autorská práva. Po kontaktování poskytovatelů internetových služeb údajného porušovatele tito poskytovatelé upozorní uživatele, že byl identifikován jako porušovatel. Poté, co tento uživatel obdrží tři varování, bude od internetu odpojen.

⁽¹²⁾ Listina základních práv Evropské unie, Úř. věst. C 303, 14.12.2007, s. 1.

⁽¹³⁾ Viz poznámka pod čarou 3.

II. Závěr

67. Evropský inspektor ochrany údajů sice uznává legitimní obavy o zajištění prosazování práv k duševnímu vlastnictví v mezinárodních souvislostech, musí však být dosaženo správné rovnováhy mezi požadavky na ochranu práv k duševnímu vlastnictví a práv na ochranu soukromí a údajů.

68. Evropský inspektor ochrany údajů zdůrazňuje, že prostředky zamýšlené k prosazování práv k duševnímu vlastnictví nesmí být na úkor základních práv a svobod osob na soukromí, ochranu údajů a svobodu projevu a dalších práv, jako jsou presumpce nevinny a účinná soudní ochrana.

69. Řada opatření zamýšlených dohodou v souvislosti s prosazováním práv k duševnímu vlastnictví v digitálním prostředí by obnášela sledování chování a elektronických komunikací uživatelů na internetu. Tato opatření výrazně narušují soukromou sféru jednotlivců a v případě, že nebudou provedena řádným způsobem, mohou zasahovat do jejich práv a svobod, mimo jiné v oblasti soukromí, ochrany údajů a důvěrnosti jejich komunikací.

70. Mělo by být zajištěno, aby každé donucovací opatření týkající se internetu, které bude v EU provedeno v důsledku uzavření dohody ACTA, bylo nezbytné a přiměřené cíli prosazování práv k duševnímu vlastnictví. Evropský inspektor ochrany údajů dále zdůrazňuje, že opatření vedoucí k paušálnímu nebo rozšířenému sledování chování uživatele internetu a/nebo elektronických komunikací by byla ve vztahu k triviálnímu, drobnému a neziskovému porušování nepřiměřená a porušovala by článek 8 Evropské úmluvy o lidských právech, články 7 a 8 Listiny základních práv a svobod a směrnici o ochraně údajů.

71. Evropský inspektor ochrany údajů má dále konkrétní obavy v souvislosti s několika ustanoveními dohody, a to zejména:

- dohoda je nejasná, co se týká rozsahu donucovacích opatření v digitálním prostředí, která jsou uvedena v článku 27, a toho, zda jsou zaměřena pouze proti rozsáhlým porušením práv k duševnímu vlastnictví. Pojem „komerční měřítko“ v článku 23 dohody není vymezen dostatečně přesně a činy prováděné soukromými uživateli za osobním a neziskovým účelem nejsou z rozsahu působnosti dohody výslovně vyňaty,
- pojem „příslušné orgány“, kterým je podle čl. 27 odst. 4 dohody svěřena pravomoc vydávat soudní zákaz, je příliš neurčitý a neposkytuje dostatečnou jistotu, že by ke zpřístupňování osobních údajů údajných porušitelů docházelo pouze pod kontrolou soudních orgánů. Dále rovněž nejsou uspokojivé podmínky, které by měli majitelé práv splnit, aby jim byl tento soudní zákaz přiznán. Tyto nejistoty mohou mít zvláštní dopad v případech žádostí zahraničních „příslušných orgánů“ vůči poskytovatelům internetových služeb sídlícím v EU,
- řada dobrovolných donucovacích opatření v oblasti spolupráce, která by měla být provedena podle čl. 27 odst. 3 dohody, by vedla ke zpracování osobních údajů poskytovateli internetových služeb, které přesahuje rámec povolený právními předpisy EU,
- dohoda neobsahuje dostatečná omezení a ochranná opatření z hlediska provádění opatření, která vedou k plošnému sledování sítí elektronických komunikací. Zejména pak nestanoví ochranná opatření, například dodržování práv na soukromí a ochranu údajů, účinnou soudní ochranu, spravedlivý proces a dodržování zásady presumpce nevinny.

V Bruselu dne 24. dubna 2012.

Giovanni BUTTARELLI
zástupce evropského inspektora ochrany údajů